

กฎกระทรวงมหาดไทย

ออกตามความในพระราชบัญญัติว่าด้วยการทำพินัยกรรม

พุทธศักราช ๒๔๗๕

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการทำพินัยกรรม พุทธศักราช ๒๔๗๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ออกกฎไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ผู้ทำพินัยกรรมจะทำพินัยกรรมเป็นแบบเอกสารมหาชน หรือเอกสารลับ ณ ที่ว่าการอำเภอใดในราชอาณาจักรก็ได้

ถ้าจะทำพินัยกรรมแบบเอกสารมหาชน ณ สถานที่นอกที่ว่าการอำเภอ นายอำเภอผู้มีอำนาจทำพินัยกรรมนั้น คือ นายอำเภอเจ้าของท้องถิ่น ซึ่งสถานทีนั้นตั้งอยู่

ข้อ ๒ ในการทำพินัยกรรมเป็นเอกสารลับ ผู้ทำพินัยกรรมต้องนำเอกสารพินัยกรรมนั้น ไปแสดงต่อนายอำเภอ ณ ที่ว่าการอำเภอ

ข้อ ๓ พะยานในการทำพินัยกรรมเป็นเอกสารมหาชน หรือเอกสารลับนั้น ผู้ทำพินัยกรรมต้องเป็นผู้นำมาเอง ถ้าไม่สามารถจะหามาได้ จะขอให้ นายอำเภอช่วยจัดหา

ให้ก็ได้ แต่จะต้องเสียค่าบวญการให้แก่พะยาน ตามที่
นายอำเภอจะกำหนดตามอัตราท้ายกฎนี้

ความในข้อนี้ให้ใช้ถ้ล่ล่ด้วยโดยอนุโลม

ข้อ ๔ เมื่อจะทำพินัยกรรมแบบเอกสารมหาชน หรือ
เอกสารลับให้แก่ผู้ทำพินัยกรรมที่ เป็นผู้เยาว์ หรือหญิง
หรือบุคคลที่มีเหตุควรสงสัยว่าวิกลจริต ซึ่งอาจมีปัญหาเกี่ยว
แก่ความสามารถตามกฎหมายที่จะทำพินัยกรรม ให้นายอำเภอ
สอบสวนเหตุการณ์และรายละเอียดอันอาจเป็นประโยชน์แก่
การพิจารณา ถึงความสามารถตามกฎหมายของผู้ทำพินัยกรรม
นั้น ถ้าเป็นบันทึกขึ้นไว้ประกอบเรื่องด้วย

ข้อ ๕ ผู้ใดร้องขอให้นายอำเภอไปทำพินัยกรรมเป็น
เอกสารมหาชนนอกที่ว่าการอำเภอ นอกจากจะต้องเสียค่า
ธรรมเนียมเป็นพิเศษตามกฎหมายนี้แล้ว ต้องจ่ายค่าพาหนะ
หรือจัดหาพาหนะสำหรับรับและส่งนายอำเภอด้วย

ข้อ ๖ ให้นายอำเภอมีสมุดทะเบียนพินัยกรรมตามแบบ
ของกระทรวงมหาดไทย และให้จัดข้อความต่อไปนี้ไว้
ในสมุดทะเบียนเป็นหลักฐาน คือ

(๑) วันเดือนปีที่ทำพินัยกรรม

(๒) แบบพินัยกรรม

(๓) ชื่อผู้ทำพินัยกรรมและสถานที่อยู่

(๔) ชื่อผู้จัดการมรดกหรือบุคคลอื่น (ถ้าไม่มีผู้จัดการ)

ซึ่งผู้ทำพินัยกรรมสั่งให้มอบพินัยกรรมให้ เมื่อผู้ทำพินัยกรรมตาย

(๕) ช่องหมายเหตุสำหรับบันทึกข้อความว่าพินัยกรรมนั้น นายอำเภอเก็บไว้ หรือได้มอบให้แก่ผู้ทำพินัยกรรม หรือผู้จัดการมรดก หรือทายาทของผู้ทำพินัยกรรม หรือผู้รับมรดกตามพินัยกรรม หรือผู้ซึ่งผู้ทำพินัยกรรมสั่งให้มอบพินัยกรรมให้เมื่อผู้ทำพินัยกรรมตาย และวันเดือนปี ที่มอบให้ไป

(๖) ช่องสำหรับให้ผู้ซึ่งได้รับมอบพินัยกรรมลงลายมือชื่อ

ข้อ ๗ พินัยกรรมที่ทำเป็นแบบเอกสารมหาชน หรือ เอกสารลับนั้น ถ้าผู้ทำพินัยกรรมมีความประสงค์จะขอรับเอาไปทันที ก็ให้มอบให้ไปได้ เมื่อให้ผู้ทำพินัยกรรมลงชื่อรับไปในสมุดทะเบียนแล้ว และถ้าพินัยกรรมทำเป็นแบบเอกสารมหาชน ให้คัดสำเนาไว้ตามความในมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติด้วย ถ้าผู้ทำพินัยกรรมยังไม่มี ความประสงค์จะรับเอาไปทันที ให้มีนหน้าตั้งนายอำเภอจัดการเก็บรักษาพินัยกรรมนั้นไว้จนกว่าการอำเภอ โดยให้ความระมัดระวัง

เช่นเดียวกับการเก็บหนังสือสำคัญในราชการ และให้ออกใบรับ ให้แก่ผู้ทำพินัยกรรมด้วยหนึ่งฉบับ

พินัยกรรมนั้นจะต้อง เก็บรักษาไว้จนกว่าผู้ทำพินัยกรรม หรือผู้จัดการมรดก หรือทายาทของผู้ทำพินัยกรรม หรือผู้รับมรดกตามพินัยกรรม หรือผู้ซึ่งผู้ทำพินัยกรรมสั่งให้มอบพินัยกรรมให้เมื่อผู้ทำพินัยกรรมตายมาขอรับเอาไป

ข้อ ๘ พินัยกรรมที่นายอำเภอจัดการเก็บรักษไว้นั้น ถ้าผู้ทำพินัยกรรมมีความประสงค์จะเรียกเอาเมื่อใดก็ดี หรือเมื่อผู้ทำพินัยกรรมตายแล้ว ผู้จัดการมรดกหรือทายาทของผู้ทำพินัยกรรม หรือผู้รับมรดกตามพินัยกรรม หรือผู้ซึ่งผู้ทำพินัยกรรมสั่งให้มอบพินัยกรรมให้เมื่อผู้ทำพินัยกรรมตายมีความประสงค์จะขอรับเอาไปก็ดี ให้ทำหนังสือแสดงความประสงค์ยื่นต่อนายอำเภอ และให้ยื่นใบรับที่นายอำเภอได้ทำให้ไว้ตามข้อ ๗ แนบไปด้วย (ถ้ามี)

ในกรณีที่ใบรับหาย หรือมีเหตุควรสงสัยว่า ผู้ที่อ้างตนว่าเป็นผู้ทำพินัยกรรมจะไม่ใช่ตัวจริง หรือในกรณีที่ผู้จัดการมรดก หรือทายาทของผู้ทำพินัยกรรม หรือผู้รับมรดกตามพินัยกรรม หรือผู้ซึ่งผู้ทำพินัยกรรมสั่งให้มอบพินัยกรรมให้เมื่อผู้ทำพินัยกรรมตาย เป็นผู้มาขอรับพินัยกรรม ก่อนที่จะ

มอบพินัยกรรมให้ไป ให้ขายอำเภोजจัดการสอบสวนโดยวิธี
ให้ผู้มาขอรับพินัยกรรมนั้นแสดงหลักฐานหรือโดยวิธีอื่นใด
เพื่อให้ทราบแน่ชัดว่า ผู้มาขอรับพินัยกรรมนั้นเป็นผู้ทำ
พินัยกรรม หรือผู้จัดการมรดก หรือทายาทของผู้ทำพินัยกรรม
หรือผู้รับมรดกตามพินัยกรรม หรือผู้ควรรับมอบพินัยกรรม
แท้จริง และในกรณีที่ไม่ใช่ตัวผู้ทำพินัยกรรมมาขอรับจะต้อง
สอบสวนถึงข้อเท็จจริงผู้ทำพินัยกรรมได้ตายแล้วจริงนั้นด้วย

ข้อ ๕ เมื่อนายอำเภอจะมอบพินัยกรรมให้แก่ผู้ที่มา
เรียกเอา หรือมาขอรับพินัยกรรมดังกล่าวมาในข้อ ๔ ให้
เรียกให้ผู้นั้นลงลายมือชื่อ หรือพิมพ์ลายนิ้วมือในใบรับและ
ในสมุดทะเบียนอีกชั้นหนึ่งด้วย เพื่อเป็นหลักฐาน

ข้อ ๑๐ การมาขอรับพินัยกรรม หรือลงลายมือชื่อ
หรือลายพิมพ์นิ้วมือ รับพินัยกรรมตามข้อ ๔ และข้อ ๕ นั้น
จะตั้งผู้นั้นมาทำการแทนก็ได้ แต่การตั้งแต่งตั้งให้มาทำแทน
นั้นจะต้องทำเป็นหนังสือมอบนั้น

ข้อ ๑๑ ห้ามมิให้เจ้าพนักงานต่าง ๆ ผู้ซึ่งมีหน้าที่ช่วยจัด
ทำพินัยกรรมให้แก่ผู้ตกอยู่ในอันตรายใกล้ความตาย ตั้ง
ระบุมไว้ในมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติ รับจัดการเช่นนั้น
แก่เจ้าพนักงานซึ่งมีหน้าที่ประจำห้องที่ผู้ทำพินัยกรรม

อยู่แล้ว เว้นแต่ในพฤติการณ์จำเป็น ในกรณีเช่นนั้น
เจ้าพนักงานผู้ทำการนั้นต้องบันทึกเหตุผลและพฤติการณ์
จำเป็นที่รับทำการนั้นลงไว้ให้แจ้งชัด

ข้อ ๑๒ เมื่อจะต้องทำพินัยกรรมตามมาตรา ๑๓ วรรค
สุดท้าย หรือมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติ เพราะตาม
พฤติการณ์จะปฏิบัติตามบทบัญญัติในมาตรา ๑๒ อนุมาตรา
(๒) ไม่ได้ไซ้ ให้นายอำเภอสอบถามเจ้าพนักงานและ
พะยาน และจัดทำพินัยกรรมให้เสร็จไปโดยเร็วในวันที่ได้
รับคำบอกกล่าวนั้น ถ้ามีเหตุอันควรสงสัยว่าถ้อยคำของ
เจ้าพนักงานหรือพะยานนั้น ไม่เป็นความจริง หรือไม่ไซ้
ถ้อยคำของผู้ทำพินัยกรรมไซ้ ให้นายอำเภอสอบสวน
เสียก่อนจนเป็นที่พอใจว่าเป็นความจริงแล้ว จึงจัดทำ
พินัยกรรมให้

ข้อ ๑๓ ในการทำพินัยกรรมตามมาตรา ๑๓ และ ๑๔
แห่งพระราชบัญญัติ ให้นายอำเภอมีอำนาจที่จะยกเว้นไม่
เรียกค่าธรรมเนียมตามกฎหมายนี้

ข้อ ๑๔ พินัยกรรมที่เจ้าพนักงานผู้ให้อำนาจและทำหน้าที่
แทนนายอำเภอจัดทำขึ้นในระหว่างสงครามตามมาตรา ๑๕
แห่งพระราชบัญญัติ ไม่ต้องเรียกค่าธรรมเนียมตามกฎหมายนี้

แต่เจ้าพนักงานผู้จัดทำพินัยกรรมจะต้องสอบถามภูมิลำเนา และรายละเอียดอื่นๆ เกี่ยวกับผู้ทำพินัยกรรมจัดไว้ให้ชัดเจน พินัยกรรมที่สร้างขึ้นตามความในข้อนี้ ให้เจ้าพนักงานผู้ใช้ อำนาจและทำหน้าที่แทนนายอำเภอ นำส่งต่อกระทรวงมหาด ไทยโดยมิชักช้า เพื่อจะได้จัดส่งต่อไปยังนายอำเภอท้องที่ที่ ผู้ทำพินัยกรรมมีภูมิลำเนาอยู่ ถ้าผู้ทำพินัยกรรมได้เรียกเอา พินัยกรรมไปเสียแล้ว ให้ส่งใบรับกลับสำเนาพินัยกรรมที่ คัดไว้ไปแทน

ข้อ ๑๕ พินัยกรรมที่คนในบังคับสยามทำในเมืองต่าง ประเทศตามแบบที่กฎหมายไทยบัญญัติไว้ ต่อหน้าเจ้าพนักงาน ทูต หรือกงสุลฝ่ายสยามตามมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติ นั้น ถ้าผู้ทำพินัยกรรมไม่ได้เรียกเอาพินัยกรรมไปในทันที หรือไม่ได้แสดงความประสงค์ว่า ให้เจ้าพนักงานทูต หรือ กงสุลเก็บรักษาไว้โดยฉะเพาะแล้ว ให้เจ้าพนักงานผู้จัดทำ พินัยกรรมปฏิบัติตามข้อ ๑๔ วรรค ๒ โดยอนุโลม

ข้อ ๑๖ การเก็บรักษาและส่งมอบพินัยกรรมที่สร้างขึ้นตาม มาตรา ๑๓, ๑๔, ๑๗ และ ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติ ให้ นายอำเภอปฏิบัติการตามความในข้อ ๗ และ ๘ แห่งกฎนี้

ข้อ ๑๗ ให้เรียกค่าธรรมเนียมตั้งต่อไปนี้

(๑) ค่าทำพินัยกรรมเป็นเอกสารมหาชนในที่ว่าการ
อำเภอละบับละ ๑๐ บาท

ถ้าจะทำในคราวเดียวกันเป็นคู่ละบับ ๆ ละ ๑๐ บาท

(๒) ค่าทำพินัยกรรมเป็นเอกสารมหาชนนอกที่ว่าการ
อำเภอละบับละ ๒๐ บาท

ถ้าจะทำในคราวเดียวกันเป็นคู่ละบับ ๆ ละ ๑๐ บาท

(๓) ค่าทำพินัยกรรมเป็นเอกสารลับละบับละ ๕ บาท

(๔) ค่าทำพินัยกรรมตามมาตรา ๑๓-๑๔ ละบับละ
๑๐ บาท

(๕) ค่าคัดและรับรองสำเนาพินัยกรรมละบับละ ๕ บาท

(๖) ค่าบวการพะยานและล่ามในการทำพินัยกรรมให้
ให้แก่พะยานและล่ามจะเพาะที่นายอำเภอจัดหา อนุโลม
ตามอัตราที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาความแพ่ง
ที่ใช้ช้อยู่

(๗) ค่าพะยานรับรองลายมือชื่อ ผู้ทำพินัยกรรมให้
ให้แก่พะยานจะเพาะที่นายอำเภอจัดหาคนละ ๒๕ สตางค์

ศาลาว่าการกระทรวงมหาดไทย

กฎให้ไว้ณวันที่ ๒๒ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๔๗๗

หลวงประดิษฐมนูธรรม

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย